

چهار رساله فقهی

رساله مجسمه سازی در فقه شیعه

رساله قضاوت زن در فقه شیعه

رساله جایگاه «مصلحت» در فقه

رساله حکم فقهی استفاده از سلاح های کشاور جمع

مؤلف: حجت ملکی (اراکي)

ملکی، حجت، ۱۳۵۲ -

سرشناسه

چهار رساله فقهی: رساله مجسمه سازی در فقه شیعه: رساله قضاوت زن در فقه شیعه: جایگاه

عنوان و نام پدیدآور

«مصلحت» در فقه: رساله حکم فقهی استفاده از سلاح های کشتار جمعی / مولف: حجت ملکی (اراکلی).

تهران: آیین معنویت، ۱۳۹۶.

مشخصات نشر

ص ۶۳۶

مشخصات ظاهری

978-600-7948-06-4 : ۶۵۰۰۰۰ ریال

شابک

فیبا

وضعیت فهرست نویسی

کتابنامه.

رساله مجسمه سازی در فقه شیعه.

موضوع

رساله قضاوت زن در فقه شیعه.

عنوان دیگر

جایگاه مصلحت در فقه

عنوان دیگر

کنکاشی پیرامون حکم فقهی استفاده از سلاح های کشتار جمعی.

عنوان دیگر

فتوهای شیعه

موضوع

Sculpture (Islamic law)

موضوع

اصول فقه شیعه

موضوع

Islamic law, Shiites -- Interpretation and construction

موضوع

پیکر تراشی (فقه)

موضوع

Fatwas, Shiites

موضوع

زنان قاضی (فقه)

موضوع

Women judges (Islamic law)

موضوع

مصلحت (اصول فقه)

موضوع

Convenience (Islamic law)

موضوع

سلاح های کشتار جمعی (فقه)

موضوع

عنوان کتاب: **چهار رساله فقهی** (رساله مجسمه سازی در فقه شیعه، رساله قضاوت زن در فقه شیعه، رساله جایگاه

مصلحت در فقه، رساله حکم فقهی استفاده از سلاح های کشتار جمعی).

نویسنده: حجت ملکی

انتشارات: تهران، آیین معنویت

سال چاپ و نوبت نشر: ۱۳۹۶ - اول

مشخصات ظاهری: ۶۳۶ صفحه

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۴۸-۰۶-۴

تلفن: ۰۲۱۶۶۹۷۴۰۶۸ - تلفن همراه: ۰۹۱۲۳۹۰۸۲۱۶

صندوق پستی: ۸۳۵۸۱ - ۱۴۱۵۸

انتشارات آیین معنویت

فهرست مطالب

۲۳		مقدمه
		مقاله مجسمه‌سازی در فقه شیعه
۲۹		مقدمه
۳۲		تاریخچه مجسمه‌سازی و نقاشی
		بخش اول: مفهوم شناسی مجسمه‌سازی / ۳۷
۳۹		فصل اول: صورت و تمثال و معنای این دو واژه
۴۰		فصل دوم: تمثال در آیات
۴۱		صورت
۴۳		فصل سوم: صورت و تمثال در احادیث
۴۷		فصل چهارم: صورت و تمثال در لغت
۴۸		قاموس اللغة
۵۲		فصل پنجم: تمثال و صورت در نصوص و تعابیر فقهی
۵۶		نتیجه
۵۸		اقوال در تفاوت میان تمثال و صورت

بخش دوم: اقوال فقهاء در مورد حکم مسأله / 61

بخش سوم: ادله مشهور بر حرمت مجسمه سازی / 60

- فصل اول: روایات 68
- دسته اول: روایاتی که دال بر عدم دخول ملائکه در خانه‌ای هستند که در آن تمثال و صورت وجود دارد 68
- الف) روایت عمرو بن خالد 68
- ب) صحیحہ محمد بن مروان 69
- ج) روایت عبد الله بن یحییٰ الکندی 69
- دسته دوم: روایاتی که بر کلیت فرد مصور به نفع روح در ساخته اش دلالت می‌کنند 70
- الف) مرسله ابن ابی عمیر 70
- ب) حسنه حسین بن المنذر 71
- ج) روایت حسین بن زید 71
- د) صحیحہ محمد بن مروان 72
- ه) روایت ابن عباس 74
- و) روایت سعد بن طریف 75
- دسته سوم: روایاتی که دال بر وجوب هدم و نابودی صور و تماثیل هستند 76
- الف) روایت ابن قداح 76
- ب) موثقه سکونی 76
- دسته چهارم: روایاتی که بر خروج فرد مصور از اسلام و یا بر شدت عذاب وی دلالت دارند 78
- الف) روایت أصبغ بن نباته 78

فهرست مطالب ۷

۷۸ (ب) روایت نهیکی

۷۹ (ج) مرسله قطب راوندی

۷۹ (د) روایت شهید ثانی از پیامبر ﷺ

دسته پنجم: روایاتی که بر جواز تصویرگری دلالت دارند به شرطی که در آنها اثری از حیوان

نباشد ۸۳

۸۳ (الف) صحیح محمد بن مسلم

۸۵ (ب) صحیح ابی الیاس السیاق

۸۷ (ج) صحیح براره

دسته ششم: روایاتی که از خواندن نماز در مکانی که در آن مجسمه تصویر قرار دارد، نهی

می‌کنند ۸۷

۸۷ (الف) روایت سعد بن اسماعیل

۸۸ (ب) روایت ابوبصیر

۸۸ (ج) روایت علی بن جعفر رضی الله عنه

دسته هفتم: روایاتی که از نقش بر انگشتر نهی کرده اند. لفظاً تمثال را مورد نهی قرار

داده‌اند ۸۹

۸۹ (الف) روایت حسین بن زید

۹۲ (ب) روایت ابی بصیر

دسته هشتم: این گروه از روایات بر نهی از بازی با مجسمه و تصاویر دلالت می‌کنند .. ۹۳

۹۳ (الف) روایت علی بن جعفر رضی الله عنه

۹۴ (ب) روایت مثنی

۹۴ (ج) روایت عبدالله بن مسعود

دسته نهم: روایاتی هستند که در آنها اکتساب با تصویرگری ممنوع شمرده شده است. ۹۵.

الف) روایت عبدالله بن طلحه ۹۵.

ب) روایت اَبی بصیر و محمد بن مسلم ۹۷.

ج) روایت تحف العقول ۹۸.

دسته دهم: روایاتی می‌باشند که در آنها تزویق و تزیین خانه‌ها با مجسمه و تصویر ممنوع

شده است ۹۹.

الف) روایت براج المدائنی ۹۹.

ب) روایت اَبی بصیر ۹۹.

ج) موثقه یحیی بن اَبی العباس ۱۰۰.

فصل دوم: اجماع ۱۰۲.

فصل سوم: حکمت‌های تحریم ۱۰۵.

بخش چهارم: دلایل جواز بساطت نماز / ۱۰۷

فصل اول: اصل برائت ۱۱۰.

فصل دوم: آیات ۱۱۲.

فصل سوم: روایات ۱۱۴.

دسته اول: روایاتی که درباره مجسمه و کیفیت نماز در مکان نگهداری آن می‌باشد .. ۱۱۴.

الف) حسنه زراره ۱۱۴.

ب) صحیحه محمد بن مسلم ۱۱۴.

ج) صحیحه دیگر محمد بن مسلم ۱۱۵.

د) روایت علی بن جعفر رضی الله عنه ۱۱۵.

فهرست مطالب ۹

- ۱۱۶..... (ه) روایت دیگر علی بن جعفر.....
۱۱۷..... (و) روایت دیگری از علی بن جعفر.....
دسته دوم: روایاتی که بر جواز نگهداری نقاشی در خانه دلالت می‌کنند..... ۱۱۷.....
۱۱۷..... (الف) صحیحہ حلبی.....
۱۱۸..... (ب) صحیحہ محمد بن مسلم.....
دسته سوم: روایاتی که در آنها بشریه کسب علم و فراگیری دانش ترغیب شده است..... ۱۱۸.....
دسته چهارم: روایاتی که دال بر استحباب طلب رزق هستند..... ۱۱۹.....

بخش پنجم: ساخت مجسمه غیر ذی روح / ۱۲۳

- ۱۲۶..... (الف) صحیحہ محمد بن مسلم.....
۱۲۶..... (ب) صحیحہ بقباق.....
۱۲۶..... (ج) صحیحہ زرارہ.....

بخش ششم: نگهداری و استناده / ۱۲۹

- ۱۳۵..... ۳. مؤثقه سکونی.....
۱۳۷..... ۴. روایت علی بن جعفر.....
۱۳۷..... ۵. صحیحہ ابو العباس البقباق.....
۱۳۸..... ۶. حسنه زرارہ.....
۱۳۸..... ۷. روایت مشنی.....
۱۳۹..... ۸. روایت مکارم الأخلاق.....
۱۳۹..... ۹. صحیحہ محمد بن مسلم.....
۱۴۰..... ۱۰. روایت علی بن جعفر.....

۱۱. روایت اُبی بصیر ۱۴۱

بخش هفتم: حکم بیع و نظر در صور و تمائیل / ۱۴۳

بخش هشتم: نقاشی و حکم آن / ۱۴۷

۱. روایاتی که دال بر تکلیف تصویرگر به نفخ روح در ساخته خود است ۱۴۹

۲. روایت حسین بن زید ۱۵۰

۳. صحیح محمد بن مسلم ۱۵۰

۴. روایت ابن بیهقی ۱۵۱

۵. روایت ابی اسحاق ۱۵۱

۶. روایت عبدالله بن مسلم ۱۵۱

نتیجه ۱۵۲

منابع و مأخذ ۱۵۴

رساله قضاوت زن در فتنه زبانه

پیشگفتار ۱۶۳

مقدمه اول ۱۶۳

مقدمه دوم ۱۶۵

مقدمه سوم ۱۶۹

درآمد ۱۷۳

بخش اول: ادله‌ی مشترکین / ۱۷۵

فصل اول: آیات ۱۷۷

آیه نخست: **مَرَّالْجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ** ۱۷۷

مناقشه در استدلال به آیه ۱۷۹

آیهی دوم: **مَرَّأَوْ مَنْ يُتَشَبَّأُ فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ** ۱۸۸

آیهی سوم: **مَرَّوَقْرَنَ فِي بُيُوتِكُمْ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى** ۱۹۱

آیهی چهارم: **مَرَّأَنَّ مِثْلَ الَّذِي عَلَيْنَهُ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْنَهُمْ دَرَجَةٌ** ۱۹۵

آیهی پنجم: **مَرَّوَاللَّاتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَأَهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ** ۱۹۹

آیهی ششم: **مَرَّأَلْمَرْءُ سَوَاءٌ رَجُلًا أَوْ امْرَأَتًا مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى** ۲۰۰

فصل دوم: روایات ۲۰۳

۱. روایت نبوی ۲۰۳

۲. روایت انس بن محمد ۲۰۸

۳. روایت جابر بن یزید ۲۰۸

۴. روایت نبوی صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در کتاب خلاف ۲۱۱

۵. روایت ابن عباس ۲۱۳

۶. روایت ابی بصیر ۲۱۵

جواب و مناقشه در استدلال به روایت ۲۱۶

۷. نبوی صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۲۱۷

دسته اول: روایاتی که از سپردن ملک به زن نهی کرده‌اند ۲۱۹

الف) حسنة حمران ۲۱۹

ب) روایت ابن ابی المقدم ۲۲۰

ج) روایت تحف العقول ۲۲۲

- ۲۲۴..... روایت عبدالله بن سلیمان (د)
- ۲۲۶..... روایت علی بن ابراهیم (ه)
- دسته دوم: روایاتی که بر نهی از اطاعت از زنان و ترغیب در مخالفت با آنها دلالت می‌کنند..... ۲۲۹
- الف) صحیحہ عبد الله بن سنان..... ۲۲۹
- ب) مرفوعه مطلب بن زیاد..... ۲۳۱
- ج) مرفوعه یعقوب بن یزید..... ۲۳۲
- د) مرفوعه دیگران از یعقوب بن یزید..... ۲۳۳
- ه) روایت حسن بن عبدالله..... ۲۳۴
- دسته سوم: روایاتی که دلالت بر برتری مردان بر زنان دارند..... ۲۳۴
- الف) روایت امام عسکری..... ۲۳۴
- ب) روایت حسن بن عبدالله..... ۲۳۵
- دسته چهارم: روایاتی که دلالت بر نهی از مشورت با زنان و مخالفت با آنها در صورت مشورت دارند..... ۲۳۵
- الف) روایت سلیمان بن خالد..... ۲۳۵
- ب) علوی رضی الله عنه..... ۲۳۶
- ج) خبر عمرو بن عثمان..... ۲۳۷
- د) روایت جابر جعفی..... ۲۳۹
۱. صحیحہ منصور بن حازم..... ۲۴۰
۲. خبر ابو سعید المکاری..... ۲۴۱
۳. حسنه ابی بصیر..... ۲۴۱

فهرست مطالب ۱۳

۴. صحیحہ ابی بصیر ۲۴۲

۵. روایت ابن فضال ۲۴۳

دسته پنجم: روایاتی که دال بر ضعف رای زنان و عدم صلاحیت آنها برای نظر دادن در

احکام شرعی هستند ۲۴۴

الف) روایت عامر بن عبدالله ۲۴۴

ب) صحیح مسعدة بن زیاد ۲۴۵

ج) روایت سکون ۲۴۸

دسته ششم: روایاتی که بر اختصاص منصب قضاوت به امام عادل یا وصی پیامبر دلالت

دارند ۲۵۱

الف) خبر سلیمان بن خالد ۲۵۱

ب) خبر اسحاق بن عمار ۲۵۲

دسته هفتم: اخباری که بر اختصاص منصب قضاوت به مرد عالم و مرد دلالت دارند ۲۵۳

الف) معتبره ابی خدیجه ۲۵۳

ب) معتبره دیگر ابی خدیجه ۲۵۴

دسته هشتم: روایاتی که بر نقص عقل زنان دلالت دارند ۲۶۰

الف) مرسله سلیمان جعفری ۲۶۲

ب) مرسله شیخ صدوق ۲۶۳

ج) روایت علوی رضی الله عنه ۲۶۴

د) روایت امام عسکری رضی الله عنه ۲۶۴

فصل سوم: برخی ادله مستقل که توسط فقهاء مطرح شده است ۲۸۲

الف) عدم صلاحیت زن برای امامت جماعت و در نتیجه عدم صلاحیت وی برای

- قضاء ۲۸۲
- ب) تساوی شهادت دوزن با یک مرد ۲۸۳
- ج) ممنوعیت خروج از خانه برای زنان ۲۸۵
- د) منع از مجالست با اجانب ۲۸۶
- ه) عدم جواز رفع صوت ۲۸۸
- و) اصل عدم ۲۸۹
- فصل چهارم: اجماع ۲۹۲
- سخنی پیرامین اجماع ۲۹۳
- جواب از اجماع ۲۹۵

بخش دوم: دیدگاه عام. اشتراط ذکورت در قاضی / ۲۹۹

بخش سوم: ادله تالیفی: به عدم شرطیت ذکورت / ۳۰۳

- فصل اول: آیات ۳۰۵
- الف) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ﴾ ۳۰۵
- ب) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ شُهَدَاءَ لِلَّهِ بِالْقِسْطِ﴾ ۳۰۶
- ج) ﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ﴾ ۳۰۸
- د) ﴿قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ نَفْسِكُمْ وَأَنْ تَمُوتُوا بِأَكْثَارٍ﴾ ۳۰۸
- ه) ﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ﴾ ۳۰۹
- و) ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنَ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا﴾ ۳۰۹
- فصل دوم: روایات ۳۱۰

۱۵	فهرست مطالب
۳۱۰	الف) روایت کنز الفوائد
۳۱۱	ب) روایت نهج البلاغه
۳۱۲	ج) روایت حرمان
۳۱۲	د) روایت مصادف
۳۱۵	ه) روایات مربوط به وجوب امر به معروف و نهی از منکر
۳۱۶	فصل سوه ناعا، اشتراک
۳۱۸	فصل چهارم: دلیل سن
۳۲۰	فصل پنجم: اصل بران
۳۲۰	نتیجه
۳۲۲	منابع و مآخذ

رساله جایگاه «مباحث» در فقه

۳۲۳	مقدمه
۳۲۴	بیان موضوع
۳۲۵	پیشینه بحث
۳۳۵	ضرورت بحث

بخش اول: مفاهیم و کلیات / ۳۳۷

۳۳۹	فصل اول: مفاهیم
۳۴۰	فقه
۳۴۰	فقه در لغت

- ۳۴۰..... فقه در اصطلاح
- ۳۴۲..... حکم
- ۳۴۳..... حکم در لغت
- ۳۴۴..... حکم در اصطلاح
- ۳۴۷..... اقسام حکم
- ۳۵۴..... مصلحت
- ۳۵۵..... انواع مصلحت
- ۳۵۶..... فقه المصلحه
- ۳۵۶..... المصلحة الفقهية
- ۳۵۷..... فصل دوم: کلیات
- ۳۵۷..... گفتار اول: بنیادهای نظری فقه المصلحه
- ۳۵۷..... الف) حسن و قبح ذاتی
- ۳۶۰..... اثبات مصلحت نفس الامری افعال خداوند
- ۳۶۰..... ۱. دلیل عقلی
- ۳۶۱..... ۲. دلایل نقلی
- ۳۶۶..... ب: حسن و قبح عقلی
- ۳۶۶..... معتقدان به حسن و قبح عقلی
- ۳۶۹..... ج: امکان دسترسی به ملاکات الاحکام
- ۳۷۲..... د. دلیل قابل ادراک بودن مصلحت احکام غیر عبادی
- ۳۷۴..... د: مبنای کفایت دین
- ۳۷۵..... اخباریان و تئوری کفایت دین

۱۷.....	فهرست مطالب
۳۷۷.....	گفتار دوم: نظریه‌های مختلف در باب «مصلحت‌الفقہیہ»
۳۷۸.....	الف: نظریه منطقه الفراغ
۳۸۹.....	ب: نظریه فقه المقاصدی مرحوم شمس‌الدین
۳۹۴.....	ج: نظریه مصالح مرسله (اهل سنت)
۴۰۸.....	نتیجه‌گیری
۴۰۹.....	چالش نظریه صدر
۴۰۹.....	نظریه شمس‌الدین در مصاحه الفقہیة تدبیری
۴۱۱.....	چالش بزرگ شمس‌الدین: خروج از چارچوبهای فقه سنتی
۴۱۱.....	مصلحت مرسله
۴۱۲.....	گفتار سوم: جایگاه «مصلحت در فقه» «حکام ثانویه»
۴۱۲.....	ملاک یابی احکام در عناوین ثانویه
۴۱۳.....	مبنای اول: تغییر در مصلحت و مفسده حکم
۴۱۴.....	مبنای دوم: عدم دگرگونی در معیارهای احکام اولیه با رضایت از عناوین ثانویه
۴۱۵.....	گفتار چهارم: آسیب شناسی فقه و مصلحت
۴۱۶.....	۱. سکولاریسم و عرفی زدگی
۴۱۸.....	۲. قیاس گرایی و استحسان گرایی
۴۱۸.....	۳. ظن گرایی و قطع نمایی
۴۱۹.....	۴. تعبدگرایی
۴۲۰.....	گفتار پنجم: پیشینه مصلحت در فقه شیعه (زمینه‌ها و رهیافت‌ها)
۴۲۰.....	مرحله‌ی نخست: پراکندگی و تفرق
۴۲۳.....	مرحله‌ی دوم: به سوی قاعده مند سازی

مرحله سوم: استحکام ۴۲۵

مرحله چهارم: نظام مندی و استقلال ۴۲۹

بخش دوم: جایگاه مصلحت فقهی

از دیدگاه امام خمینی و مقام معظم رهبری / ۴۳۱

فصل اول: امام خمینی و مصلحت: از نظریه تا تطبیق ۴۳۳

گفتار اول: مفهوم نظریه‌ی مصلحت در اندیشه‌ی امام خمینی ۴۳۳

گفتار دوم: دستگ نظریه‌ی مصلحت در اندیشه امام خمینی ۴۳۵

۱. ترسیم مبانی حکومت اسلامی و نظریه ولایت فقیه ۴۳۵

۲. حفظ احکام الهی، عنایتی از فلسفه‌های تشکیل حکومت ۴۳۷

۳. زمامداری و مدیریت - اعمالی امام ۴۳۸

گفتار سوم: حکم حکومتی؛ برآیند مصلحت اندیشی فقهی ۴۳۸

گفتار چهارم: مبانی و اصول حاکم بر نظریه‌ی مصلحت در اندیشه‌ی امام خمینی ۴۳۸

۱. توجه به حقوق مردم در کنار مصلحت محوری ۴۳۸

۲. ناکارآمدی اجتهاد مصطلح در پاسخ گویی به همه‌ی نیازهای جامعه اسلامی ۴۳۹

۳. توجه به شرایط زمان و مکان ۴۴۰

۴. مکانیسم تشخیص مصلحت ۴۴۲

الف: حاکمیت «عقل و نقل»، نه «نقل» تنها، در تشخیص مصلحت ۴۴۲

ب. استبداد ستیزی در تشخیص مصالح؛ ۴۴۴

۵. توجه به مصلحت اسلام در کنار مصلحت مسلمین؛ مصلحت نظام در کنار

مصلحت کشور ۴۴۵

۶. تأکید بر اصل اهم و مهم در تراجم مصالح؛ ۴۴۶

فهرست مطالب ۱۹

۷. عدم تحجرگرایی در تفقه ۴۵۳

گفتار پنجم: قلمرو مصلحت در اندیشه‌ی امام خمینی ۴۵۴

حل کردن مسأله‌ی انفال و مشکلی که شورای نگهبان با آن مواجه بود ۴۵۴

فصل دوم: مصلحت در سیره و اندیشه‌ی حضرت آیت الله خامنه‌ای ۴۵۹

گفتار اول: شاخصه‌های فقه حکومتی از دیدگاه مقام معظم رهبری ۴۶۰

۱. روش استنباط فقهی ۴۶۰

۲. بحران جرء نگری در نه‌مانند مستحدثه ۴۶۳

۲. موضوع‌شناسی و تبیین رورت مسأله فقهی ۴۶۴

۳. قالب و ساختار فقه رهبری حکومت کردن است ۴۶۵

۴. مقابله با تحجر ۴۶۵

گفتار دوم: منابع تشخیص مصالح جامعه اسلامی ۴۶۷

۱. تأکید بر خرد جمعی در تشخیص مصلحت جامعه اسلامی ۴۶۷

۲. توجه به سیر مجاری قانونی در تشخیص مصالح ۴۶۸

بخش سوم: نسبت مصلحت و حکم حکومتی

در تجربه «فقه حکومتی» امام خمینی و حضرت آیت الله خامنه‌ای ۴۷۱

فصل اول: سیر مصلحت فقهی در نظام قانون‌گذاری جمهوری اسلامی ۴۷۹

مرحله اول: تأسیس نظام ۴۷۹

مرحله دوم: مرحله عنوان احکام ثانویه ۴۷۹

مرحله سوم: مصلحت حکومتی ۴۸۰

فصل دوم: نمونه‌هایی از احکام حکومتی امام خمینی ۴۸۳

۴۸۳.....	متن فرمایشات امام خمینی در باب حکم حکومتی و اولیه بودن آن:
۴۸۵.....	نمونه‌هایی از «احکام حکومتی یا مصلحتی» امام راحل:
۴۸۷.....	فصل سوم: نمونه‌هایی از احکام حکومتی حضرت آیت الله خامنه‌ای
۴۸۸.....	جمع بندی
۴۹۵.....	منابع مأخذ

۱۱۱ حکم فقهی استفاده از سلاح‌های کشتار جمعی

۵۰۳.....	مقدمه
۵۰۳.....	الف) تبیین مسئله
۵۰۴.....	ب) ضرورت و فائده تحقیق
۵۰۴.....	ج) پیشینه تحقیق
۵۰۶.....	د) سوالات تحقیق
۵۰۶.....	سوال اصلی
۵۰۶.....	سوالات فرعی
۵۰۶.....	ه) فرضیه‌ها
۵۰۷.....	و) ساختار تحقیق
۵۰۸.....	فصل اول: مفاهیم و کلیات
۵۰۸.....	مبحث اول: مفاهیم
۵۰۸.....	جهاد
۵۰۹.....	حرب

۲۱	فهرست مطالب
۵۰۹	اهل حرب
۵۱۰	قتال
۵۱۱	بعی
۵۱۲	مبحث دوم: دلیل وجوب جهاد در اسلام
۵۱۹	الف) جهاد ابتدائی
۵۲۰	ب) - جهاد دفاعی
۵۲۱	گفتار اول: جهاد از نظر قرآن
۵۲۲	دسته اول:
۵۲۲	دسته دوم:
۵۲۹	گفتار دوم: دلایل لزوم جهاد و دفاع
۵۲۹	الف: دفاع از نفس و جان و احقاق حقیقه
۵۲۹	ب: جبران ضعف اقتصادی
۵۳۰	ج: از بین بردن ریشه های فساد و باطل
۵۳۰	د: حاکمیت دین خداوند متعال
۵۳۱	هـ) دفاع از مظلومان
۵۳۲	مبحث سوم: تسلیحات کشتار جمعی
۵۳۲	گفتار اول: سلاح هسته ای
۵۳۴	گفتار دوم: سلاح شیمیایی
۵۳۵	وی ایکس
۵۳۶	آثار و اقسام سلاح های شیمیایی
۵۳۹	گفتار سوم: سلاح میکروبی (بیولوژیک)

۵۴۰	ممنوعیت در موافقت نامه‌ای در ژنو
۵۴۲	فصل دوم: مبانی فقهی حرمت استفاده از سلاح‌های کشتار جمعی
۵۴۲	مبحث اول: آرای فقهای شیعه
۵۵۱	مبحث دوم: دلایل حرمت
۵۵۱	الف) آیات
۵۵۷	ب) روایات
۵۶۸	دسته دوم: روایات مفهومی
۵۷۷	ج) بررسی قواعد فقهی دال بر تحریم سلاح‌های کشتار جمعی
۵۹۸	د) عقل
۶۰۳	فصل سوم: دلایل لزوم تولید استفاده از سلاح‌های کشتار جمعی
۶۰۳	مبحث اول: آیه ﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ﴾
۶۰۷	مبحث دوم: آیه مقابله به مثل
۶۱۱	مبحث سوم: وجوب پیروزی، مجوز استفاده از سلاح‌های کشتار جمعی
۶۱۹	۳. عقل
۶۲۲	مبحث چهارم: قاعده نفی سبیل
۶۲۳	الف) تحمیل هزینه‌های سنگین اقتصادی
۶۲۳	ب) تحریم‌های بین‌المللی
۶۲۴	ج) وهن اسلام
۶۲۵	نتیجه
۶۲۸	منابع و مأخذ

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

دین مبین اسلام و مذهب حقه تشیع حاوی غنی ترین فقه بوده که کلیه اعمال فردی و اجتماعی انسان از بدو تولد تا مرگ بدان پرداخته است.

یکی از خصوصیات اساسی فقه شیعه پویایی آن و به تعبیر امام راحل موضوع زمان و مکان یکی از موضوعاتی اساسی در درک و استنباط مسائل فقه شیعه می باشد.

با پیشرفت علم و رشد جامعه بشری موضوعاتی در فقه شیعه بوجود آمده که نیاز هست اندیشمندان و فقها با بررسی دقیق، پاسخ مناسب و معقول شرعی بدان بدهند.

از مسائل چون امور بانکی، امور هنری و سینما و فیلم ریزشکی و مسائل مختلف که بعنوان مسائل مستحدثه مطرح گردیده، اموری هستند که فقهای جوان بیشتر با درک دقیق موضوع شناسی، پاسخ مناسب را بررسی و به تناسب مصالح و مفاسد بدان جواب فقهی ارائه نمایند. حقیر که سالیان درازی توفیق تلمذ از محضر اساطین و مراجع بزرگوار حوزه داشته و به لطف الهی سالیان متمادی به امر تدریس در سطوح عالی حوزه علمیه مقدسه قم مشغول هستم تلاش نموده تا با استفاده از مبانی به تعمق و تفقه در این

موضوعات پیردازم که چندین رساله فقهی بوده که به صورت تدریجی چاپ و در اختیار فضلا قرار خواهد گرفت.

کتاب حاضر حاوی چهار رساله فقهی است به ترتیب:

۱. مجسمه سازی در فقه شیعه که در قدیم بعنوان آلت پرسش مطرح بوده ولی الان باید بررسی شود که با تغییر عنوان و موضوع حکم ارائه گردد که در این رساله بدین موضوع کتاب و سنت و نظرات علماء پرداخته ایم.
۲. فضاوت زن در فقه شیعه: با رشد علمی جامعه بویژه زنان و حضور اجتماعی آنان، نیاز به تعمق و تفقه در حوزه فعالیت آنان بیشتر از گذشته حس می گردد یکی از این محلهای حضور که مورد مناقشه است بحث فضاوت زن بوده که در این مقاله با آن پرداخته و نتیجه نهایی ارائه گردیده است.
۳. مصلحت بعنوان یک حکم شرعی و موضوع اساسی که به تبع بحث زمان و مکان در اجتهاد مطرح است نیاز به موثربکفای فقهی آن بوده که بحمدالله فضایی از حوزه بدین امر پرداخته اند اما بررسی رویکرد فقهی بنیانگذار انقلاب اسلامی مرحوم آیت الله العظمی خمینی رحمه چنین مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای در این عرصه بسیار سروری به نظر می رسد که متأسفانه در زمان نگارش مقاله (پایان نامه سطح ۳ حقیر نیز بوده است) بدان پرداخته نشده بود که در این مقاله به بررسی جامع از منظر این دو بزرگوار در این دو عرصه پرداخته شده است.

۴. بحث حکم فقهی استفاده از سلاح‌های کشتار جمعی که یکی از مسائل مطرح در عرصه امروزین جامعه است و بحمدالله با فتوای رهبر و مرجع عزیز حضرت آیت الله خامنه‌ای حکم آن مشخص و در سطح جامعه جهانی

بیان گردید، در این مقاله به بررسی مبانی موضوع و همچنین استدلالاتی که منجر به نتیجه در این امر شده پرداخته ایم.

در خاتمه دست همه علماء و فضلاء بزرگوار که با نقد خویش باعث پویایی و شکوفایی بهتر مباحث در حوزه های فوق می باشیم را می بوسیم، باشد که این بضاعت مزجاتی قدمی هر چند کوچک جهت سیر و بحث در مراحل وسیع تر باشد.

لازم به ذکر است که رساله فوق بحث سه عنوان کتاب توسط همین مؤسسه و انتشارات (ادب منویت) چاپ شده بود البته کتاب مصلحت در ۸۰۰ صفحه چاپ شده بود که این مقاله چکیده آن است که چاپ دوم آنها با الحاق رساله چهارم در یک کتاب چاپ می گردد.

و السلام علیکم ورحمة الله

قم المقدسه تحت ملکی

۱۳ رجب المرجب ۱۴۳۸ هجری قمری / میلاد مولی الموحدين

۲۲ فروردین ۱۳۹۶